

διατήρησιν τοῦ οίκου του. Ἐν συνόλῳ οἱ Μονάρχαι στοιχίζουν εἰς τοὺς εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς στρογγυλὰ 180,000,000, φράγμα.

Σ. Γ.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Τὸ σχολεῖον τῆς ζωῆς δὲν ἔχει παύσεις.

Οἱ θέλων σήμερον νὰ φθάσῃ ταχέως εἰς τὸν σωκόπον του πρέπει νὰ βρεθῆῃ διὰ τῶν γονάτων.

Μικροὶ τινες ἀνθρώποι, ὅπως φάνωσι μεγάλοι, ἀνέρχονται ἐπὶ οὐρανῷ βάθρῳ. Ἄ! ἐὰν ἐγνώριζον δὲν ὅσον ὑψηλότερα ἀνέρχονται τόσῳ μικρότεροι φαίνονται!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οἱ ἄλλοτε ἐν Πετρουπόλει "Αγγλος ἐπιτετραμένος κόμης Βιτζούμ" ἔξεδοτο ἐσχάτως τὰ ἀπομνημονεύματα αὐτοῦ, ἐν οἷς ἀπαντᾷ τὸ ἐπόμενον ἀνέκδοτον: "Ως γνωστόν, ὁ Τσάρος Νικόλαος εἶχε τὴν μονομανίαν τῆς καταλύσεως τῆς ὅθε μακνικῆς κυριαρχίας ἐν Εὐρώπῃ καὶ τῆς διαδοχῆς αὐτῆς ὑπὸ τῆς ρωσικῆς. Σχετικῶς πρὸς τοῦτο ὁ πρίγκηψ Μεττερνίχος διηγεῖτο δὲν ἐν Μυγγενγράταις συγεδείνει ποτὲ μετά τοῦ Τσάρου, εἶχε δὲ τὴν τιμὴν νὰ κάθηται ἀπέναντι τοῦ αὐτοκράτορος. Αἴρηντος ὁ Τσάρος κύπτων πρὸς αὐτόν: «Πρίγκηψ, εἰπε, τί φρονεῖτε περὶ τῶν Τούρκων; ὃ ἀσθενής δὲν εἶναι διόλου καλά». Ή ἐρώτησις ἔξεπληκτεῖ τὸν Μεττερνίχον, ὅστις κατ' ἀρχὰς προσδιαλῶν τὴν καφότητα ἐξ ἡς ἐπασχεῖ προσεπικήθη δὲν ἔχει ηὔκουσεν. 'Αλλ' ἐπειδὴ ὁ αὐτοκράτωρ ἐπιμένων ἐπανέλαβε τὴν ἐρώτησίν του, ἐδέησε νὰ ἀπαντήσῃ ἀντερωτῶν καὶ αὐτῶς τὸν Τσάρον: «Πρὸς τὸν ιατρὸν ἡ πρὸς τὸν κληρονόμον ἀπευθύνεται ἡ ἐρώτησις τῆς Υμ. Μεγαλειότητος»; 'Ο Τσάρος ἐστήγησε καὶ οὐδέποτε πλέον εἶπε τι περὶ τοῦ «ἀσθενοῦ». 'Αλλ' ἡ φράσις αὐτοῦ παρέμεινε παρομιώδης προκειμένου περὶ τῶν Τούρκων, καίτοι λέγεται δὲν εἰς ἐποχὴν προγενεστέρων πολὺ τῆς τοῦ Νικολάου διπλωματικόν τι ἔγγραφον ἀποκαλεῖ τὴν Τουρκίαν «έτοιμοθάνατον ἀσθενῆ».

Ἐν Ρωσίᾳ κατὰ τὸν 16ον ἀπὸ Χριστοῦ αἰῶνα πᾶσα διανοητικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυσις ἀπηγορεύετο κατ' ἀρχὴν ἐντελῶς εἰς τὰς γυναικας. Τὰ μόνα προσιτὰ εἰς ταύτας βιθίλια ἥσαν θρησκευτικὰ συναξάριτα, βίσι άγίων, ἀφηγήσεις θαυμάτων καὶ ἵερῶν πρεσβυτήρων. Οὐγί δὲ σπανίως ἐκ τῶν εὐσέβων τούτων ἀναγνωσμάτων συγκινούμενή ἡ σύζυγος ἐξήτει τὴν ἄδειαν παρὸ τοῦ ἀγδρὸς γὰρ εἰσέλθη εἰς μοναστήριον, ἡ κανὴ διαλύσῃ πάντα συζυγικὸν δεσμὸν βιούσα ἐν ἀσκητικῇ ἐγκρατεῖσα, καθάπερ οἱ ἄγιοι τῶν ἀρχαίων χρόνων. Καθ' ὧρισμένας ἡμέρας

αἱ Ρωσίδες ἐδέχοντο τὴν ἐπίσκεψιν ἐπαιτούντων καλεγήρων, ἡ, ὥπερ ἀπετέλει τὴν ἐλεκτοτάτην τέρψιν, τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐθελακούντων. Οὕτως ἀπεκαλοῦντο ἑκεῖνοι οἰτινες, κατὰ γράμμα ἐρμηνεύοντες τὸν περὶ τῶν «πτωχῶν τῷ πνεύματι» μακαρισμὸν τοῦ Εὐαγγελίου, ὑπεκρίνοντο τὸν ἡλίθιον, ἔκουσίως ἐκτιθέμενοι εἰς τὰς ὕβρεις, τοὺς γέλωτας, τὰς αἰκίδες, τοὺς ἐμπτυσμούς τοῦ ὄχλου. Ἡσαν εἰδός τι θρησκομανῶν γελωτοποιῶν, τῶν ὄποιων δὲ τύπος ἀνευρίσκεται ἐν τοῖς δυτικοῖς χρωνικοῖς τοῦ 17ου αἰώνος συνέδαινε δ' ἐγίστε νὰ καταλήξῃ ἡ προσποίητος βλασπία εἰς πραγματικὴν παραφροσύνην. Εύνόητος ἡ τέρψις τὴν ὄποιαν διέχεον οἱ παράδοξοι οὗτοι ἐπισκέπται ἐν τῷ περικλειστῷ καὶ μονοτόνῳ βίῳ τοῦ γυγακιωνίτου.

Οσάκις δ' οἱ σύζυγοι προσεκάλουν εἰς τὰς οἰκίας των ὀρχηστικοὺς καὶ φδικοὺς θιάσους, αἱ γυναικες ἐθεῶντο τὰς διασκεδάσεις ταύτας κεχρυμμέναι ὥπισθεν δικτυωτῶν περιφραγμάτων. Οὐκί δ' εἰς τὴν ἀποπειραθεῖσαν νὰ ὑπερβῇ τὸ περιφραγμα ἐκεῖνο! Ἐν γένει δὲ προσφειρισμὸς τῆς ρωσίδος γυναικὸς ἥτο νὰ ζῃ, καθ' ἀνέφερε τὸ δημοτικὸν ἀσμα,

Πίσω ἀπὸ χιλικις κλειδαριαὶς χιλιαὶς φοραὶς κλεισμένη. Οἱ ἄνεμος δὲν ἥδυνατο νὰ πνεύσῃ, οὐδὲ δὲ ὅ τιλιος νὰ λάμψῃ δι' αὐτήν, καὶ οἱ γέοι δὲν ἥδυναντο οὔτε νὰ τὴν ίδωσιν οὔτε νὰ τὴν ἀγαπήσωσιν. "Οπως δ' αὐτη ὑπερπηδήσῃ τὰ φράγματα καὶ θραυσῃ ταὶς κλεισμοὺς αρισταὶς ἐδέησε νὰ ἐπέλθῃ τολμηρὸς ἐν τῇ μεγαλονίᾳ καὶ ἀνοικτήρων ἐν ταῖς ἀναμορφώσεσιν αὐτοῦ ὁ Μέγας Πέτρος.

Πάντες ἐτράφησαν ἐκ τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιότητος, καὶ ἑκεῖνοι ἔτι οὓς οὐδέλως θά υπέθετε τις. Οἱ μέγας Ρώσσος συγγραφεὺς Γκόγκολ ἀναφέρει περὶ τοῦ Τσάρου Νικολάου τὸ ἐπόμενον ἀνέκδοτον: 'Εδίδετο μέγας χορὸς ἐν τοῖς χειμερινοῖς 'Ανκατόροις· ἡ αὐλὴν εἶχεν ἔλιθη πρὸ πολλοῦ, καὶ ἡ μουσικὴ ἀνέκρουεν ἥδη τὰ ὄργαντα μέλη, ἀλλ' ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν ἐφαίνετο. Πάντες υπέθετον ἔτι ὑπὸ κατεπειγόντης πάντως υποθέσεως ἀπηργολεῖτο. Τέλος ἐνεφανίσθη ἀφηρημένος. Διατι εἶχε βραδύνει; εἶχε λησμονήση ὀλοσκερῶς τὸν γορδὸν ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του ἀναγινώσκων τὴν 'Ιλιάδα.

Πᾶσα μελέτη, ἡτις δὲν καθιστᾷ ἡμᾶς ἀγαθωτέρους, δὲν εἶναι ἀξία τοῦ ὄντος φιλοσοφική.

Καὶ ἐὰν ὀλόκληρον τὴν γῆν κατακλύσῃ ἡ ἀδικία, ἀρκεῖ ἡ δικαιοσύνη νὰ κρείῃ ὑπὸ τὴν σκιὰν χάρτου, ὅπως ἀνέζηση καὶ ἀρωματιση τρεῖς ὀλοκλήρους κέμασις.

Οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ ἐργάζηται, ἡ δ' ἀσχολία του νὰ ἡ διόσον εὐγενεστέρα τῷ ἐπιτρέπει ἡ φύσις αὐτοῦ, διπλαὶς δυνηθῆ ἡ ἀποθάνη μὲ τὴν πεποιθησιν ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸν ἐπὶ τῆς γῆς προσφισμὸν του.